

فرایند جداسازی بیمار از دستگاه تهویه مکانیکی

By: Y.Saeid

**فرایند جداسازی بیمار از دستگاه تهویه مکانیکی نیازمند یک
رویکرد جامع می باشد.**

**جداسازی به معنای هدایت بیمار از حمایت کامل تنفسی به
سوی تنفس خود به خودی می باشد.**

چرا جداسازی بایستی انجام شود؟

- عوارض تهویه مکانیکی (عوارض لوله گذاری، عوارض ریوی و ...)
- افزایش مدت بستری در بخش مراقبت ویژه
- افزایش مدت بستری در بیمارستان
- افزایش هزینه های مراقبت
- افزایش مرگ و میر
- و ....

عوارض لوله گذاری راه هوایی

Complications of intubation

- ترومای بینی و راه هوایی فوقانی
- تروما و آسیب دیدگی دندان ها
- پارگی تراشه
- سوراخ شده تراشه
- هیپوکسی
- ورود لوله تراشه به مری
- ورود لوله به برونش راست (۳ - ۹٪)
- آسپیراسیون (۸-۱۹٪)
- ادم گلوتئال
- پنومونی وابسته به ونتیلاتور

پنومونی وابسته به ونتیلاتور

Ventilator-associated pneumonia

از عوارض تهدید کننده حیات با میزان مرگ و میر بالا از ۳۳-۵۰٪ می باشد.

میزان بروز:

در ۱۰-۲۵٪ بیماران تحت هویه مکانیکی، خطر بروز بالا بلافاصله بعد از اینتوباسیون

میزان بروز ۳٪ به ازای هر روز برای ۵ روز اول، ۲٪ به ازای هر روز برای ۵ روز بعدی، ۱٪ به ازای

هر روز در روزهای بعد

میزان بروز در بخش های مراقبت ویژه تروما، نروسرجری و سوختگی بیشتر از بخش های تنفسی و

داخلی می باشد.

عوامل مستعد کننده: راه هوایی مصنوعی، تغذیه نامناسب، بی حرکتی، ساکشن مکرر یا نامناسب

پنومونی وابسته به ونتیلاتور

Ventilator-associated pneumonia

پنومونی وابسته به ونتیلاتور، یکی از عفونت های جدید پارانشیم ریه است که در ۴۸ ساعت بعد از لوله گذاری ایجاد و توسعه می یابد.

علائم عنوان کننده این عارضه: تب، لکوسیتوز و ترشحات چرکی نای (با این حال بیماری های زیادی می تواند این علائم را ایجاد کند)

اما کشت های کیفی و کمی از ترشحات حلقی و نمونه های لاواژ برونکوآلوئلار (Bronchoalveolar lavage) می تواند به تشخیص بسیار کمک کننده باشد.

جداسازی بیمار از ونتیلاتور

جداسازی برنامه ریزی شده (Planned Extubation)

در این فرایند جداسازی بر اساس اصول (معیارهای جداسازی و کاهش حمایت تنفسی) انجام خواهد.

جداسازی برنامه ریزی نشده (Unplanned Extubation)

در کنار جداسازی یا خروج لوله تراشه برنامه ریزی شده که عنوان شد، گاهی خروج لوله تراشه غیربرنامه ریزی شده و توسط خود بیمار (Self-Extubation) انجام می شود.

فرایند جداسازی برنامه ریزی شده از ونتیلاتور :

Readiness testing:

در طول این فرایند معیارهای بالینی عینی بیمار برای جداسازی مورد ارزیابی قرار می گیرند.

Weaning:

فرایند کاهش حمایت تنفسی توسط ونتیلاتور و اجازه دادن به بیمار برای انجام سهم بیشتری از تهویه، بردن از سمت حمایت کامل تنفسی به سمت تنفس خودبخودی

جداسازی از ونتیلاتور؛

Readiness testing شامل دو هدف بزرگ است:

شناخت بیمارانی که برای جداسازی از ونتیلاتور آماده اند.

شناخت بیمارانی که برای جداسازی آماده نیستند بنابراین محافظت و مراقبت از آنها

برای عواملی که مانع جداسازی می شوند (اختلال قلبی عروقی، خستگی عضلات

تنفسی، استرس روانی و ...)

معیارهای عینی برای جداسازی از ونتیلاتور؛

اصلی

❖ اصلاح علت نارسایی تنفسی

❖ اکسیژناسیون کافی (نسبت $\text{PaO}_2/\text{FiO}_2$ مناسب)

❖ Atrial PH > 7.25

❖ همودینامیک پایدار (بدون ایسکمی قلبی، $\text{BP} > 90$ ، $\text{Sys BP} > 180$ با حداقل دوز

اینوتروپ و ...)

❖ توانایی بیمار برای تلاش تنفسی (دمی)

معیارهای عینی برای جداسازی از ونتیلاتور؛

جانبی

❖ HB>7 to 10 mg/dl

❖ دمای بدن کمتر از ۳۸ تا ۳۸/۵ درجه سانتی گراد (دمای بالا باعث افزایش تهویه دقیقه ای و

سپسیس خود باعث کاهش عملکرد عضلات تنفسی)

❖ وضعیت روانی (بالا بودن سطح هوشیاری $GCS > 8$ ؛ اختلال در پاک سازی مناسب راه هوایی)

ارزیابی پیش بینی کننده های جداسازی از ونتیلاتور؛

❖ RSBI > 105 (Rapid Shallow Breathing Index)

❖ Oxygenation

❖ Minute ventilation (طبیعی ۵ تا ۶ لیتر/دقیقه، افزایش با؛ بیماران تحت

تهویه مکانیکی، افزایش دی اکسید کربن (تب، هیپرمتابولیسم)، اسیدوز متابولیک،

هیپوکسمی، افزایش فضای مرده و ...) حداکثر ۱۰ تا ۱۵ لیتر در دقیقه

❖ در نهایت دوره ای از تنفس خودبخودی بدون حمایت تنفسی (SBT)

راهبردهای جداسازی موفق از تهویه مکانیکی

❖ ارزیابی روزانه بیمار از نظر آمادگی برای جداسازی

❖ استفاده دقیق و اصولی از آرام بخش ها Sedatives

انتخاب روش جداسازی از ونتیلاتور

❖ قدیمی و معمول (SBT (Spontaneous Breathing Trials)؛

کاهش سطح PS در طول Pressure Support Ventilation و

کاهش تعداد تنفس تنظیمی ونتیلاتور در مدهای IMV و ...

❖ جدید تر؛ computer-driven automated PSV & NPPV

(CPAP, PS, ATC (automatic tube compensation)

عوامل موثر بر جداسازی بیمار

طول مدت تهویه مکانیکی، تونسیته و قدرت عضلانی، بیماری های زمینه ای، وابستگی

روانی به ونتیلاتور، سایر موارد (عفونت، اختلال همودینامیکی، آرام سازی شدید (کاهش

سطح هوشیاری) یا کم (افزایش کاتابولیسم پروتئینی و ضعف عضلات تنفسی) و ..)

اقدامات عمومی:

توضیح فرایند برای بیمار و ...

دادن اطمینان به بیمار

کنترل دقیق پاسخ های بیمار به فرایند جداسازی

آمادگی:

معیارهای بالینی عینی که عنوان کننده میزان آمادگی بیمار برای جداسازی می باشد.

- توجه به علت های زمینه ای و بر طرف کردن آنها
- ثبات همودینامیک (دریافت داروهای همودینامیک و ...)
- وضعیت عصبی قابل قبول GCS بالاتر از ۱۰
- کاهش تب کمتر از ۳۸ درجه سانتی گراد
- تبادل گازی مناسب
- PH در محدوده طبیعی و مناسب (فاکتورهای متابولیک؛ پتاسیم، منیزیم و ...)

**جداسازی: فرایند کاهش حمایت ونتیلاتور و هدایت بیمار بسوی
تنفس خودبخودی می باشد.**

اولویت ها:

**حفظ عضلات تنفسی بدون تلاش تنفسی، حفظ ثبات همودینامیک،
همکاری و انگیزش بیمار و تنفس خود به خودی**

ارزیابی بیمار برای تنفس خود به خودی

Spontaneous Breathing Trials

معیارهای تنفسی: Po2 بالاتر از ۶۰ میلی متر جیوه با Fio2 ۴۰ تا ۵۰ درصد و PEEP کمتر از ۷

سانتی متر آب، توانایی بیمار برای شروع تلاش تنفسی

معیارهای قلبی: عدم وجود ایسکمی، تعداد ضربان قلب کمتر از ۱۴۰، فشار خون طبیعی بدون

دریافت دارو یا حداقل میزان دارو

وضعیت ذهنی مناسب: هوشیار یا GCS بالای ۱۲

عدم اختلالات زمینه ای: تب، اختلال الکترولیتی و ...

مهمترین قسمت جداسازی؛ تهویه غیر تهاجمی می باشد.

Bi-PAP ،PS ،SIMV ،CPAP ،T- Piece

معیارهای جداسازی:

❖ طبیعی بودن پارامترهای آنالیز گازهای خون شریانی (معیاری برای تبادل گازهای ریوی)

$PO_2 > 60 \text{ mmHg}$, $O_2 \text{ Sat} > 90\%$ with $F_{iO_2} = 21\%$

$PO_2 > 70 \text{ mmHg}$ with $F_{iO_2} > 50\%$, $PEEP = 5 \text{ cmH}_2\text{O}$

❖ حجم جاری ارادی بیمار بیش از ۵ لیتر / کیلوگرم باشد.

❖ کنترل سایر شرایط (تب، آریتمی، اختلال همودینامیک، وضعیت اسید و باز، ترشحات راههای هوایی)

❖ سالم بودن رفلکس ها (سرفه، گگ)، تهویه دقیقه ای بین ۵ تا ۱۰ لیتر، تعداد تنفس ارادی کمتر از ۲۵

معیارهای جداسازی (پیش بینی کننده ها):

- **RSBI (RR/VT) < 105**
- **Minute Ventilation < 15L/min**
- **Spontaneous TV < or = 5ml/kg**

RSBI شاخص تنفس سطحی سریع؛

یکی از معیارهای مناسب، مهم و مطالعه شده در خصوص پیش بین شانس موفقیت جداسازی می باشد.

مثال؛

بیماری که دارای تعداد ۲۵ تنفس می باشد و حجم جاری ۲۵۰ میلی لیتر (۲۵/۰ لیتر) دارد.

$$RSBI=25/0.25=100 \text{ Breath/min/L}$$

نکته؛

بنابراین بیماران دارای تعداد تنفس بالا یا حجم جاری پایین، RSBI بالا دارند.

شروع جداسازی:

تنظیم مناسب مدهای تهویه ای

Bi-PAP، PS، SIMV، CPAP، T- Piece

تنظیم PS تا ۵ سانتی متر آب، تنظیم Fio2 تا ۵۰ درصد، PEEP کمتر از ۸ سانتی متر

آب، به دنبال آن بررسی پارامترها (تنفس خود به خودی، اکسیژناسیون،

همودینامیک، هوشیاری، وضعیت عصبی و روانی و ...)، بررسی رفلکس گگ و سرفه،

ساکشن ترشحات، خروج لوله تراشه و نهایتاً جداسازی بیمار

حفاظت راه هوایی:

هوشیاری بیمار، کاهش حجم ترشحات، رفلکس گگ و سرفه

ورم حنجره:

تست نشت کاف (ثابت ماندن حجم هوا دال بر انسداد یا ادم)

کمی (اختلاف حجم جاری دمی و بازدمی) و **کیفی** (گوش کردن صدای ناشی از

خروج هوا از اطراف لوله تراشه بالای تراشه)

عوامل خطر برای بروز ادم حنجره بعد از خروج لوله تراشه

- اینتوباسیون طولانی مدت (۳۶ ساعت تا بیش از ۶ روز)
- سن بالای ۸۰ سال
- سایز لوله تراشه بالا (بیشتر از ۸ میلی متر برای آقایان، بیشتر از ۷ میلی متر برای خانم ها)
- سطح گلاسکو کمای کمتر از ۸
- لوله گذاری همراه با تروما
- سابقه آسم
- حرکت زیاد لوله تراشه در هنگام ثابت سازی آن
- آسپیراسیون
- آرام سازی نامناسب (بی قراری شدید)
- وجود لوله بینی معده ای یا دهانی معده ای.

حفاظت راه هوایی (Airway Protect)

❖ حفاظت راه هوایی توانایی مقاومت در برابر آسپیراسیون در طول تنفس خودبخودی

نیازمندی ها؛

- سطح هوشیاری مناسب (پیروی از دستورات)
- سرفه موثر؛ $PEFR > 60 \text{ L/Min}$ ، کیفی
- ترشحات کم (کمتر از ۲/۵ سی سی / ساعت)

جداسازی مبتنی بر شواهد:

- پاتولوژی وابستگی به ونتیلاتور
- ارزیابی آمادگی با استفاده از معیارهای ارزیابی
- ارزیابی تنفس خود به خودی
- برداشتن راه تنفسی مصنوعی
- راهبردهای آرام سازی مناسب
- پروتکل های جداسازی
- آمادگی تنفسی، قلبی ریوی و عصبی

یافته های مبتنی بر شواهد:

* تعداد تنفس به عنوان یک معیار پیش بینی کننده مناسب برای

جداسازی و شکست در جداسازی (تعداد تنفس بیش از ۲۴)

* تخلیه یا ساکشن ترشحات قبل از خروج لوله تراشه، موثر در کاهش

بروز پنومونی ناشی از ونتیلاتور

* ارزیابی آمادگی بیمار با هدایت پرستار باعث کاهش یا کوتاه شدن

طول مدت تهویه مکانیکی می شود

شرایط کلی جداسازی موفق:

تثبیت وضعیت همودینامیک بدون نیاز به داروهای وازوپرسور، تجویز

آمینوفیلین (اتساع برونش ها و ..)، توانایی در حفظ راه هوایی، عدم

تجویز داروهای تضعیف کننده سیستم عصبی و تنفسی و ...

شرایط اتصال مجدد بیمار به ونتیلاتور (شکست جداسازی):

عوامل مربوط به نارسایی تنفسی (ضعف عضلات تنفسی، برونکواسپاسم و ...)،
اختلال همودینامیک (افت فشار سیستولیک، افزایش فشار سیستولیک، تغییر در فشار
دیاستولیک، تکی کاردی)، تکی پنه، غیر طبیعی بودن آنالیز گازهای خون
شریانی، آریتمی، شاخص تنفس سطحی سریع (RSBI)

علائم عدم تحمل جداسازی:

دیسپنه، اضطراب، بیقراری، تعریق، خواب آلودگی، رنگ پریدگی، سیانوز، خستگی و ...

عوامل خطرزا و پیش بینی کننده های شکست در جداسازی

▪ سرفه غیر موثر

▪ سابقه قبلی تهویه مکانیکی بیش از ۷ روز

▪ اختلال عملکرد شدید سیستمولیک بطن چپ (کسر جهشی پایین)

Thille AW, Boissier F, Ghezala HB, Razazi K, Mekontso-Dessap A, Brun-Buisson C. Risk factors for and prediction by caregivers of extubation failure in ICU patients: a prospective study. Critical care medicine. 2015;43(3):613-20.

عوامل موثر در شکست در جداسازی:

پایین بودن برون ده قلبی: عوامل؛ تبدیل تهویه با فشار مثبت به منفی،

ضعف عضلات تنفسی (دیافراگم به خاطر کاهش اکسیژناسیون)

تغذیه بیش از حد: افزایش تولید CO2 متابولیک (تحریک تهویه و افزایش

کار تنفسی)

ضعف عصبی - عضلانی: ضعف عضلانی اکتسابی، کمبود منیزیم و فسفر

(کاهش قدرت عضلانی)

پیشنهادات کلی

- ❖ We suggest weaning via once-daily SBTs, rather than PSV
- ❖ We recommend weaning via once-daily SBTs, rather than IMV

❖ در بیشتر بیماران SBT می تواند به این صورت باشد؛

Using a T-piece, low level of pressure support (eg, ≤ 8 cm H₂O), ATC, or CPAP (eg, ≤ 5 cm H₂O).

❖ در بیماران دارای مقاومت راه هوایی بالا یا سایز لوله تراشه کمتر از ۷؛

Using low level pressure support or ATC, rather than a T-piece or CPAP

مدیریت بیماران بعد از خروج لوله داخل نای (ETT)

- ساکشن مناسب ترشحات و مدیریت راه هوایی
- استفاده مناسب از برونکودیلاتورها
- اکسیژن تراپی مناسب
- پایش دقیق وضعیت تنفسی و همودینامیک
- تهویه مکانیکی غیرتهاجمی در صورت لزوم

جداسازی برنامه ریزی نشده (Unplanned Extubation)

عوامل موثر؛ لوله گذاری دهانی، بی قراری و عدم ثبات مناسب لوله تراشه

اقدامات مورد نیاز؛

- **پایش بیمار از نظر مدیریت راه هوایی و شانس لوله گذاری مجدد**
- **پایش بیمار از نیازهای تهویه ای و اکسیژناسیون کافی**
- **ساکشن مرتب ترشحات راه هوایی**

نکته؛ در این بیماران شانس لوله گذاری مجدد در طول ۱۲ ساعت بعدی وجود

خواهد داشت.

معرفی مورد:

آقای ۶۲ ساله با وزن ۷۰ کیلوگرم که سه روز پیش به دنبال نارسایی
تنفسی اینتوبه شده است. وضعیت فعلی بیمار:

هوشیار و ...

$P_s=10$, $TV=700$, $Fio_2=50\%$

$RSBI=70$, Minute $V=10ml/min$, Spont $TV=490$

بهترین برنامه برای جداسازی؟

A. اکستوبه کردن و جداسازی بیمار

B. افزایش PS تا ۱۵ سانتی متر آب، بررسی پارامترهای جداسازی و اکستوبه کردن کردن بیمار بعد از یک ساعت

C. کاهش PS تا ۵ سانتی متر آب، بررسی پارامترهای جداسازی و اکستوبه کردن کردن بیمار بعد از یک ساعت

D. افزایش Fio2 تا ۶۰ درصد، اکستوبه کردن کردن بیمار بعد از بررسی پارامترهای جداسازی

E. کاهش Fio2 تا ۴۰ درصد، اکستوبه کردن کردن بیمار بعد از بررسی پارامترهای جداسازی

Thankful

Thankful